

CABINET CYNGOR GWYNEDD

ADRODDIAD I'R CABINET

13 Medi, 2016 ac 19 Medi 2016

Aelod Cabinet:	Cyng. Gareth Thomas, Aelod Cabinet Addysg
Pwnc:	Trefniadau newydd y Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad Gwynedd ac Ynys Môn
Swyddog Cyswllt:	Arwyn Thomas, Pennaeth Addysg

Y penderfyniad a geisir

1. Mabwysiadu un Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad Gyffredin ar gyfer Gwynedd ac Ynys Môn a fydd yn cyfarch anghenion y disgyblion a'r bobl ifanc mewn modd effeithiol ac effeithlon i fod yn weithredol erbyn Medi 2017.
2. Ymuno mewn partneriaeth ffurfiol efo Cyngor Sir Ynys Môn i weithredu'r Strategaeth a mabwysiadu trefn llywodraethu newydd y cyfeirir ato yn yr adroddiad hwn, a fydd yn disodli'r Cydbwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig (CBAAA).
3. Dirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Addysg mewn ymgynghoriad efo'r Pennaeth Cyfreithiol a Phennaeth Cyllid i gytuno a chwblhau Cytundeb Ffurfiol gyda Chyngor Sir Ynys Môn ar gyfer y bartneriaeth.
4. Dirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Addysg mewn ymgynghoriad efo'r Pennaeth Cyfreithiol a Phennaeth Cyllid i gwblhau Cytundeb/ memorandwm o ddealltwriaeth ar gyfer y cyfnod interim cyn arwyddo'r Cytundeb ffurfiol, fydd yn datgan ymrwymiad y ddau awdurdod i weithredu'r drefn newydd, ac yn caniatáu gwneud y gwaith sydd ei angen er mwyn cyrraedd y pwynt hynny.

Barn yr aelod lleol

Ddim yn fater lleol.

---

1. CYFLWYNIAD

- 1.1. Cyflwynwyd adroddiad i Gabinet Cyngor Gwynedd 19 Ionawr, 2016 ymhle cytunwyd i:

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

- I. Barhau i gynnal trafodaethau gyda Chyngor Sir Ynys Môn er mwyn ymchwilio'r cyfle i lunio Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol Gyffredin a fydd yn cyfarch anghenion y disgyblion a'r bobl ifanc mewn modd effeithiol ac effeithlon.
  - II. Cymeradwyaeth y Cabinet o Strategaeth Cyngor Gwynedd ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad; gan ddal sylw i'r bwriad yn 1.
  - III. Cymeradwyaeth o'r Achos Busnes - sef buddsoddiad unwaith ac am byth o hyd at £1,380,131 er mwyn dangos arbediad blynyddol parhaol o leiaf £808,461.
- 1.2 Paratowyd adroddiad i Bwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn 14 Mawrth 2016 yn gofyn caniatâd y Pwyllgor Gwaith i:
- Gydweithio efo swyddogion Gwynedd a'r CBAAA i ail-fodelu'r gweithlu sy'n bresennol o fewn y CBAAA, gan fabwysiadu cynllun staffio newydd rhwng Medi 2016- Ebrill 2017.
  - Gydweithio efo swyddogion Gwynedd a'r CBAAA i ail-fodelu'r gweithlu sy'n bresennol o fewn y gwasanaeth cynhwysiad yn llawn erbyn Medi 2017.
  - Gynllunio strwythur llywodraethiant ac atebolrwydd diwygiedig ar y cyd rhwng y ddau awdurdod, i'w gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith erbyn Mehefin 2016.
  - Gynllunio cyfnod trosiannol o lywodraethiant ddeuol rhwng y CBAAA a'r Bartneriaeth ADY Môn/Gwynedd ddiwygiedig.
  - Rannu gwybodaeth gydag ysgolion, rhieni a rhan - ddeiliaid ar y model arfaethedig, yn ystod tymor yr haf 2016.
  - Weithredu'r comisiwn a'r drefn llywodraethu ddiwygiedig ar gyfer y CBAAA erbyn Medi 2017.
- 1.3. Mae'n bwysig nodi y paratowyd Strategaeth hon yng nghyd-destun newid arwyddocaol yn y maes, yn cynnwys:
- Cynigion y ddeddfwriaeth arfaethedig, Bil Anghenion Dysgu ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) ar gyfer diwygio'r fframwaith ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol;
  - y dystiolaeth sy'n cefnogi bod angen hoelio sylw ar ymyrraeth gynnar ac ataliol;
  - y cyd-destun ariannol.
- 1.4. Mae'r canlyniadau yr ydym yn ceisio eu cyflawni drwy'r Strategaeth newydd yn cynnwys:
- darpariaeth sy'n rhoi llawer mwy o bwyslais ar ymyrraeth gynnar yn enwedig yn y blynyddoedd cynnar, gan geisio adnabod cyflyrau yn gynnar iawn ym mywydau plant fel y gall hynny gael effaith ar eu haddysg a'u bywydau yn gyffredinol;
  - cynyddu'r arbenigeddau yn ein hysgolion trwy raglenni hyfforddi i ddatblygu mwy o arbenigedd;
  - trefniadau amlasiantaethol cadarn o gyd-weithio a fydd yn arwain at rannu gwybodaeth, a sicrhau cydgynllunio effeithiol ar gyfer addysg a datblygiad plant a phobl ifanc sydd angen cefnogaeth ychwanegol;

- cynnig gwasanaeth sy'n sicrhau bod ansawdd uchel yn perthyn i'r profiadau addysgol;
- plant a phobl ifanc yn derbyn y cymorth ychwanegol yn gynt; yn gwneud cynnydd addysgol ar gyflymder priodol, ac yn cyfrannu at hyrwyddo eu hannibyniaeth;
- amgylchedd ddysgu o'r ansawdd uchaf posib ar gyfer plant sydd efo'r anghenion mwyaf dwys;
- sicrhau cyfundrefn effeithiol ac effeithlon.

2. YR YMATEB I'R STRATEGAETH YN SGIL CYNNAL TRAFODAETHAU EFO CYNGOR SIR YNYS MÔN

2.1. Yn ystod Ionawr - Gorffennaf 2016 mae Swyddogion a Phenaeithiaid Addysg y ddau awdurdod wedi cynnal cyfres faith o gyfarfodydd i fynd drwy'r Strategaeth yn fanwl.

2.2. Dyma rai o'r prif addasiadau yn deillio o'r cyd weithio:

I. Y meysydd arbenigol canlynol yn cael eu cynnwys yn yr Adolygiad gwreiddiol oedd:

Ymddygiad, Cyfathrebu a Rhyngweithio, ADY Penodol ac Amhenodol, Nam Synhwyrdd, Meddygol a corfforol a Seicolegwyr Addysgol.

II. Bellach mae'r holl feysydd Cynhwysiad wedi'u cynnwys - felly mae'r gwasanaethau canlynol wedi'u hychwanegu:

Lles, Cwmsela, Saesneg fel Iaith Ychwanegol, Diogelu, Addysg Gartref i blant sâl a Phlant mewn gofal;

III. Adnabod cyfleoedd i rannu adnoddau rheolaethol, sydd yn fodd o sicrhau buddion effeithlonrwydd i'r gwasanaeth.

IV. Bwriedir dod a'r CBAAA i ben drwy sefydlu trefniadau llywodraethinat newydd ar y cyd.

- Cytunwyd ar fodel newydd lle bydd Cyngor Gwynedd yn cymryd rôl yr Awdurdod Arweiniol o ran cyflogi a rheoli'r gwasanaeth o ddydd i ddydd yn gyffredinol mae'r model yma yn golygu : Bydd y ddau awdurdod gyda'i gilydd (yr 'Awdurdodau Comisiynu') yn comisiynu Cyngor Gwynedd fel Awdurdod Arweiniol i ddarparu gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad ar gyfer Gwynedd a Môn yn unol â'r Strategaeth ar y Cyd fydd wedi ei fabwysiadu ganddynt.

- Bydd yr Awdurdodau Comisiynu yn cytuno ar ac yn gosod gofynion y gwasanaeth, drwy'r strategaeth, ac yn darparu'r adnoddau i'w gyflawni.

- Bydd yr Awdurdod Arweiniol yn darparu'r gwasanaeth i'r awdurdodau comisiynu yn unol â thargedau a safonau perfformiad.

- Bydd y ddau awdurdod yn monitro sut bydd y gwasanaeth yn cael ei ddarparu yn erbyn y deilliannau fydd wedi eu cytuno rhyngddynt yn y Strategaeth ar y Cyd

V. Cytunwyd hefyd ar fodel llywodraethiant newydd yn lle'r model cydbwyllgor presennol gyda llwybrau atebolrwydd cadarn ar gyfer adrodd rheolaidd i bwyllgorau sgrwteni/ craffu'r ddwy sir (**Gweler Atodiad 1**).

VI. 'Rydym yn parhau i roi sylw pellach i'r materion isod:

- rôl y **Cydlynwyr ADYaCh** yn yr ysgolion;
- **strwythur ar gyfer Cymorthyddion ADYaCh**;
- **codi ymwybyddiaeth** ynglŷn â'r newidiadau gyda staff yr ysgol gyfan;
- sefydlu **is dimau i fanylu ar y ddarpariaeth 0-3 oed, y ddarpariaeth 16 - 25 oed, materion data a systemau electroneg a'r ddarpariaeth lechyd.**

3. STRATEGAETH AR GYFER Y MAES ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL A CHYHNHWYSIAD YNG NGWYNEDD AC YNYS MÔN.

- 3.1. Cyflwynir Crynodeb Weithredol o'r Strategaeth ddiwygiedig ar gyfer y Maes Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn **Atodiad 2**.
- 3.2. Mae egwyddorion y Strategaeth yn cynnwys y bwriad i roi mwy o sylw i'r canlynol:
  - Blynyddoedd Cynnar ac ymyrraeth gynnar;
  - Sefydlu fîm canolog, Integredig o arbenigeddau penodol i hwyluso cydweithio a chyd-gynllunio;
  - Rhaglen Hyfforddiant i uwchraddio sgiliau'r gweithlu;
  - Cyflwyno'r defnydd o Gynlluniau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
- 3.3. Prif bwrpas y Strategaeth yw sicrhau bod pecyn o brosiectau yn eu lle er mwyn gwella'r gwasanaeth i blant a phobl ifanc sydd gydag anghenion dysgu ychwanegol. Wrth lunio'r strategaeth, mae pob ymdrech wedi'i wneud i symud tuag at drefn newydd sy'n canolbwyntio ar y plentyn/ person ifanc a'u hanghenion/ dyheadau.
- 3.4. Fel nodwyd uchod, mae'r Strategaeth wedi ei pharatoi yng nghyd-destun y cynigion deddfwriaethol ar gyfer diwygio'r fframwaith ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol. Cyhoeddwyd Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol Drafft Llywodraeth Cymru ar 6 Gorffennaf 2015 a chadarnhawyd bod disgwyl i'r Bil gael ei gyflwyno i i'r Cynulliad cyn y Nadolig. Golyga hyn na fydd unrhyw gynigion yn dod i rym cyn y flwyddyn academaidd 2017/18.
- 3.5. Wedi ystyriaeth lawn o gynigion y Bil drafft, rydym yn hyderus fod y Strategaeth yn cyfarch y newidiadau deddfwriaethol a gynigir. Bydd angen adolygu'r sefyllfa i sicrhau fod y Strategaeth yn cydymffurfio â newidiadau'r ddeddfwriaeth unwaith caiff y bil terfynol ei mabwysiadu. Bydd gweithredu'n gynnar ar ein Strategaeth yn ein rhoi mewn sefyllfa gref i ymateb i ofynion y ddeddfwriaeth newydd pan ddaw i rym.

Rhesymau dros argymell y penderfyniad

4. Y DEILLIANNAU

- 4.1. Dyma'r deilliannau ar gyfer plant a phobl ifanc Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol:
  - Cynlluniau mwy personol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn;
  - Mynediad cynt a mwy penodol at wasanaethau ADYaCh a fydd yn cael eu hadolygu'n rheolaidd;
  - Gwasanaeth a safonau mwy arbenigol;

- Atebolrwydd fesul ardal yn y Fforymau Ardal ADYaCh.

4.2. Yn ogystal:

- Cwrdd â gofynion statudol y ddeddf newydd
- Rheolaeth well ar y gyllideb ADY;
- Adolygu a Monitro rheolaidd.

Ystyriaethau perthnasol

5. ASESIAID CYDRADDOLDEB

- 5.1 Yn unol â'r ddyletswydd dan y **Ddeddf Cydraddoldeb 2010** cynhaliwyd asesiad ardrawiad cydraddoldeb ynglŷn â'r cynnig a gyflwynwyd i Gabinet Cyngor Gwynedd yn Ionawr 2016
- 5.2 Wedi ystyriaeth lawn, deuir i'r casgliad fod y Strategaeth a'r cynllun gweithredu yn cyfarch yr ardrawiadau posib.

6. RISGIAU y dylid eu hystyried wrth lunio'r memorandwm o ddealltwriaeth

- 6.1 Mae'n greiddiol fod plant, pobl ifanc a'u rhieni yn ymwybodol o'r newidiadau, ac yn cael dealltwriaeth gref o'r trefniadau newydd. Byddwn yn datblygu Strategaeth Gyfathrebu glir er mwyn hwyluso'r newid.
- 6.2 O weithredu'r ail strwythuro (Gweler y Strwythur Staffio yn Atodiad 2) ni fydd lleihad yn y nifer o swyddi sydd yn y model staffio, yn ddarostynedig i ganlyniad yr ymgynghoriad a phenderfyniad terfynol y penaethiaid. Fodd bynnag gall fod newid pwyslais o ran y gwasanaethau olygu y bydd rhai staff yn gorfod ymgeisio am swyddi amgen/newydd. Byddwn yn parhau i roi sylw pellach i strwythur Cymorthyddion ADYaCh.
- 6.3 Yn y cyfnod interim cyn i Gytundeb ffurfiol gael ei gadarnhau mae angen i "Memorandwm o Ddealltwriaeth" (MoDd) gael ei arwyddo gan y ddau awdurdod. Bydd rhaid sicrhau fod hyn yn digwydd cyn i unrhyw ymgynghori ffurfiol ar sail yr ail strwythuro fod yn weithredol.
- 6.4 Bydd y ddau awdurdod yn gweithio tuag at sefydlu'r trefniadau newydd ar sail yr egwyddorion isod:
- I. **Cyfraniadau Ariannol** - ar hyn o bryd mae Gwynedd a Môn wedi bod yn cyfrannu i'r CBAAA a'r sail 60:40. Yn y trefniadau newydd bydd y Strwythur staff yn datgan y cyfraniadau ariannol fesul swydd ar sail un ai cyfrifoldebau rheolaethol/ niferoedd poblogaeth neu ofynion penodol yr awdurdodau.
  - II. **Trefniadau digolledu** – Bydd unrhyw ddiffygion pensiwn sy'n gysylltiedig efo'r staff sydd yn trosglwyddo yn aros efo'r cyngor blaenorol. Pe bai unrhyw un awdurdod yn tynnu allan o'r bartneriaeth bydd yr awdurdod sydd yn tynnu allan yn gyfrifol am ddigolledu'r awdurdod arall am unrhyw golledion a achosir drwy'r weithred. Yn y cyfnod interim bydd cytundeb gyffelyb yn ystod y broses o benodi a diswyddo staff.
  - III. **Trefniadau datrys anghydfod** – eglurder o ran y camau i'w dilyn
  - IV. **Trefniadau Ail strwythuro/ Ymgynghori** – gweler yr amserlen isod.
  - V. **Trefniadau Rheoli Prosiect** - yn y cyfnod interim y ddau Bennaeth Gwasanaeth (Addysg) fydd yn gyfrifol am reolaeth o'r Adolygiad nes i'r Uwch Dîm Rheoli ADYaCh newydd gael ei gadarnhau. Bydd Byrddau Monitro a Chraffu

cysgodol (Gweler Strwythur Llywodraethiant arfaethedig) yn weithredol yng Ngwynedd a Môn yn dilyn penodi'r Uwch Dîm Rheoli.

6.5 Bydd trafodaethau yn parhau efo'r Adran Iechyd â'r Gwasanaethau Cymdeithasol.

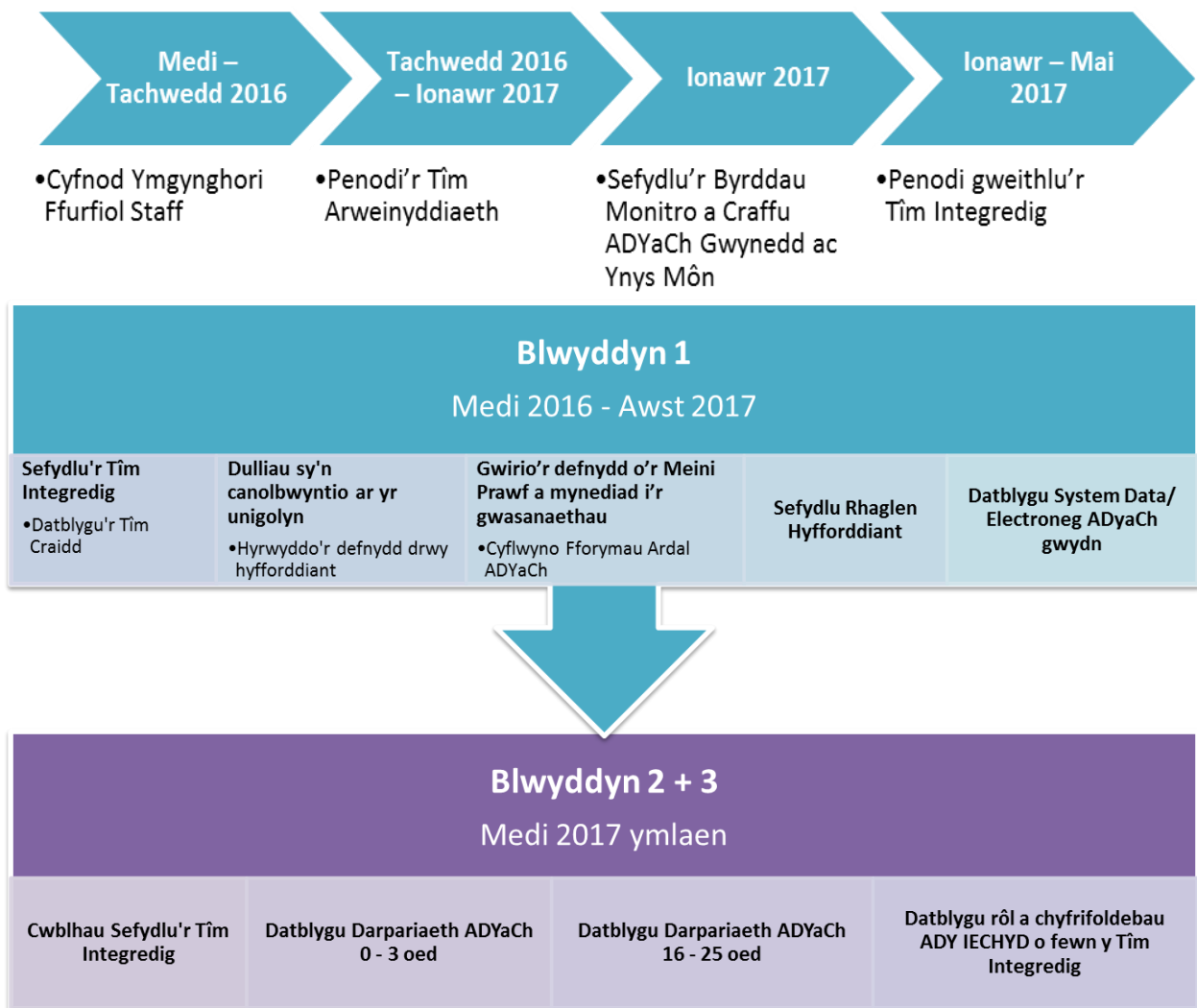
Camau nesaf ac amserlen

7. RHAGLEN WAITH

7.1 Mewn ymateb i'r trafodaethau diweddar 'rydym wedi addasu'r amserlen ar gyfer gwireddu'r newidiadau.

Y cynnig yw ein bod yn rhoi sylw penodol i ffurfio'r Tîm Integredig ADYaCh Craidd yn ystod blwyddyn academaidd 2016/17 er mwyn sicrhau digon o amser ar gyfer addasiadau angenrheidiol yn yr ysgolion.

Bydd hyn yn cael ei weithredu drwy gychwyn efo cyfnod o ymgynghori ffurfiol efo staff yn ystod Medi - Tachwedd 2016. Gweler yr amserlen isod.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

"Yn amlwg, mae cryn waith wedi digwydd ers i'r mater hwn gael sylw yn y Cabinet yn Ionawr 2016 ac mae'n dda gweld yr elfennau cydweithio cadarn efo Cyngor Sir Ynys Môn, mater a oedd yn destun pryder blaenorol i'r Pwyllgor Craffu ac eraill. Yn amlwg, mae'n bwysig bod y Cabinet yn eglur ym mha ffordd y mae'r cynllun hwn yn wahanol bellach i'r bwriadau ar yr adeg hynny ac mae hynny'n cael ei amlinellu yn rhan 2 o'r adroddiad. Mae'n bwysig hefyd i'r Cabinet fodloni ei hun ar beth fydd canlyniadau cyflwyno'r strategaeth."

Y Swyddog Monitro:

"Mae mabwysiadu'r Strategaeth ar y cyd yn cynrychioli'r elfen greiddiol o'r argymhelliad fodd bynnag mae'r gyfundrefn ar gyfer llywodraethu ar y cyd yn allweddol ar gyfer gwireddu'r weledigaeth. Mewn realiti mae ystod o opsiynau ynglŷn â threfniadau cydweithio ac argymhellir trefn sydd yn golygu y bydd Gwynedd yn darparu'r gwasanaeth ar sail comisiwn y Strategaeth i Fôn a Gwynedd. Pwysleisir felly fod y drefn cyd-gyfarfod rhwng y Penaethiaid yn lled allweddol i reoli'r comisiwn a geir drwy'r Strategaeth. Gofynnir am hawl dirprwyedig i sefydlu'r cytundeb partneriaeth ond hefyd cytundeb interim i ddarparu sicrwydd wrth sefydlu ac ymrwymo adnoddau i'r bartneriaeth. Mae hyn yn gam priodol er sicrhau fod buddiannau yn cael eu gwarchod drwy gydol y broses. Rhoddir sylw priodol i'r ddarpar ddeddfwriaeth ac asesiad fod y Strategaeth yn cyd-fynd â'r hyn a ddisgwylir yn y Bil."

Y Pennaeth Cyllid:

"Nodir ym mharagraff 1.1 o'r adroddiad gerbron, fod y Cabinet eisoes wedi derbyn adroddiad yn Ionawr 2016 sy'n amlygu arbediad blynyddol parhaol o £808,461 (yn dilyn buddsoddiad un-tro £1,380,131) ar sail adolygiad yn y maes oddi fewn Gwynedd. Gan fod yr adroddiad gerbron nawr yn cyfeirio at bartneriaeth yn y maes gydag Ynys Môn, diau y bydd Aelodau yn disgwyl derbyn arbediad uwch na £808,461.

Wrth ystyried cydweithio traws-ffiniol, mae'n hanfodol fod un mater crybwyllir yn rhan 6.4 ll o'r adroddiad yma'n glir mewn cytundeb ffurfiol efo Cyngor Môn. Hynny yw, fod diffygion pensiwn hanesyddol, sy'n berthnasol i tua 40 o staff fydd yn trosglwyddo o Gyngor Môn i gyflogaeth Cyngor Gwynedd, yn aros efo'r cyflogwr blaenorol, sef Cyngor Môn."

Atodiadau

Atodiad 1	Model Llywodraethiant
Atodiad 2	Crynodeb Weithredol o Strategaeth Cyngor Gwynedd ac Ynys Môn ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad
Atodiad 3	Strategaeth Cyngor Gwynedd ac Ynys Môn ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad (Atodiad i ddilyn)